

ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΦΡΑΓΚΑΤΟΥ

ΚΑΙ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΟΡΕΣΤΗ Χ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1972

Τὴν 6.12.1971, εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τῆς Α.Β.Σ.Θ., ἐγένετο ἡ ἑορτὴ τῆς ὑποδοχῆς τῶν νέων φοιτητῶν, οἱ ὅποιοι ἐπέτυχον εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις. Τὴν ἑορτὴν ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας του ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμος Φραγκᾶτος, τὸν ὅποιον παρουσίασεν ὁ Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς κ. Ὁρέστης Χ. Παπαβασιλείου. Ἀκολούθως ὠμίλησαν ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ κ. Κοσμήτωρ, ὡς καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Συλλόγου Φοιτητῶν κ. Κ. Κρόκος.

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος δημοσιεύονται ἡ παρουσιάσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Κοσμήτορος, ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Κοσμήτορος.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
κ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΦΡΑΓΚΑΤΟΥ
ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
κ. ΟΡΕΣΤΗ Χ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Κυρίες και Κύριοι,

Τὴν σημερινὴν τελετὴν τῆς εἰσδοχῆς τῶν νέων φοιτητῶν τῆς Σχολῆς μας τιμᾶ διὰ τῆς παρουσίας του ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμος Φραγκᾶτος, ἀποδεχθεὶς πρόσκλησίν μας ὅπως παραστῆ καὶ ὁμιλήσῃ. Τὸν εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

Ὁ ἔχων τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὁμιλῇ αἰσθάνεται διπλὴν χαρὰν παρουσιάζων τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ ἐκλεκτὸν συνάδελφον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῆς Χημείας.

Ὁ κ. Φραγκᾶτος ἐγεννήθη εἰς Κεφαλληνίαν, εἶναι πτυχιούχος τοῦ Χημικοῦ τμήματος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ διδάκτωρ τῆς ὀργανικῆς Χημείας τοῦ Πανεπιστημίου McGill τοῦ Καναδᾶ.

Εἰργάσθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς ἐρευνητῆς καὶ ὡς διευθυντῆς ἐρευνῶν εἰς χημικὰς ἐταιρείας τῆς ἀλλοδαπῆς, δημοσιεύσας σειρὰν ἐργασιῶν καὶ εἶναι κάτοχος ἀρκετῶν διπλωμάτων εὐρεσιτεχνίας. Ἐξελέγη καθηγητῆς τῆς ὀργανικῆς Χημείας εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον, παρέμεινεν ὁμοίως εἰς ΗΠΑ μέχρι τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1970, ὁπότε μετεκλήθη εἰς τὸ ΚΠΕ «Δημόκριτος» καὶ ἀπεσπάσθη ὡς Εἰδικὸς Σύμβουλος παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ ἐπὶ θεμάτων Παιδείας καὶ Ἐρευνῶν. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1971 ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας καὶ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις τοῦ ἀνέθεσε τὸν πλέον νευραλγικὸν τῆς τομέα: Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Παραδίδων τὸ βῆμα εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν εὐχομαι καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸ ἀναληφθὲν δύσκολον ἔργον του.

Η ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
κ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΦΡΑΓΚΑΤΟΥ

Παναγιώτατε,
Κυρίες, δεσποινίδες και κύριοι,
'Αγαπητοί Φοιτηταί,

Ένα πρωινό, από τους άνοικτους χώρους ενός άγγλοφώνου πανεπιστημίου όπου έφοιτούσα, άκούονταν φωνές χαρούμενες, άνακατεμένες με τον γνώριμο θόρυβο που προκαλούν τὰ τενεκεδένια κουτιά όταν κτυπούν στο έδαφος. Μοῦ φάνηκε πολύ παράξενο και έρώτησα τί συμβαίνει. Μοῦ άπήνησαν ότι ήταν ή μέρα τής ύποδοχής των νέων φοιτητών, των Freshmen, όπως τους άποκαλούν, στον πανεπιστημιακό χώρο. Οί έορταστικές έκδηλώσεις ήταν άπόλυτα κατανοητές, αλλά τὰ προσδεμένα τενεκεδένια κουτιά στα παπούτσια των νεοεισερχομένων φοιτητών μοῦ φάνηκαν παράξενα. Βέβαια οί τενεκέδες ήταν έκφρασι μιᾶς εϋθυμης και καλοπροαίρετης τοποθετήσεως των παλαιών φοιτητών και τής κοινωνίας έναντι των νέων φοιτητών. 'Ηθελαν νὰ τους καταστήσουν κέντρον προσοχής. Τό ίδιο, αλλά βέβαια με αντίθετη πρόθεσι, συνέβαινε και στην κοινωνία την δική μας, όπου οί ψιθυριστές καταγγελίες, ή κατακραυγή και ή μη κοινωνική άποδοχή έκπαιρνε την έκφρασι «του ή τής κρέμασαν τὰ κουδούνια».

'Αγαπητοί Φοιτηταί,

Σήμερα σᾶς δεχόμεθα και σᾶς καλωσορίζομε στον άκαδημαϊκό χώρο τής 'Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Θεσσαλονίκης. Σε σᾶς καθώς και σε όλους τους φοιτητάς άπευθύνω τον πιό έγκάρδιο χαιρετισμό και τις εύχες τής Κυβερνήσεως, μαζί με τις δικές μου, για προκοπή και κάθε έπιτυχία. 'Επειδή ελπίζω και εύχομαι ότι ή Σχολή αύτή μαζί με την δίδυμή της του Πειραιώς θα άποτελέσουν τὰ φυτώρια παραγωγής νέων διοικητικών στελεχών, τόσοσ τής δημοσίας διοικήσεως όσοσ και των ιδιωτικών φορέων, θα ήθελα νὰ πῶ μερικά λόγια για την διαδικασία τής λήψεως άποφάσεων των διοικητικών στελεχών. Θα έπιθυμούσα έδῶ νὰ άνοιξω μιᾶ παρένθεσι. 'Αναφέρομαι στα διοικητικά στελέχη σαν managers και όχι σαν administrators. 'Η έπιστήμη και άποστολή του management είναι διαφορετική από εκείνη των διοικητικών ύπαλλήλων.

Στην χώρα μας ή εικόνα και οί προδιαγραφές τής έπιστήμης και τεχνικής

τοῦ management δὲν ἔχουν ἀποσαφηνισθῆ, ὡς ἐπίσης ἡ σημασία καὶ οἱ ἐπιπτώσεις τῶν ἀποφάσεων τῶν managers δὲν ἔχουν ἀρκετὰ ἐκτιμηθῆ.

Σ' αὐτὴ τὴν περίοδο πού μπαίνετε στοὺς ἱεροὺς ἀκαδημαϊκοὺς χώρους, ἀγαπητοὶ φοιτηταί, ἡ ὅλη δομὴ τῆς βιομηχανίας καὶ γενικώτερα τῶν συνθηκῶν καὶ μεθόδων παραγωγῆς καὶ διαθέσεώς της ὑφίσταται σοβαρὰ ἐπανεξέταση ἀπὸ τὴν βᾶσι της. Διατυποῦνται σοβαρὰ ἐπιφυλάξεις καὶ φόβοι μήπως ὁ μοντέρνος ἄνθρωπος, στὴν προσπάθειά του νὰ ἀναπτύξῃ πολλὰ ὑλικά ἀγαθὰ γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ τὸν συνάνθρωπό του, χάλκευσε γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα νέα δεσμά, προσδένοντάς την σὲ μιὰ τεχνολογία βασισμένη στὴν μηχανή. Ἡ μηχανὴ εἶναι κρῦα καὶ σὰν ὑπηρετῆς προσφέρει πολλὰ. Ὅταν ὅμως καθορίζῃ τὴν πορεία καὶ τὸ μέλλον μας καθίσταται ἓνας σκληρὸς ἀφέντης. Τὸ ἴδιο ὅπως καὶ ἡ φωτιά. Τὴν τελευταία τουλάχιστον τὴν χαρακτηρίζει ἡ θερμὴ καὶ ἡ ἀκτινοβολία.

Ἔτσι, κυβερνήσεις, managers καὶ κοινωνίες διερωτῶνται: Ἦταν σωστὴ ἡ πορεία πού χαράξαμε καὶ ἀκολουθήσαμε ἢ μήπως κάναμε ἓνα θανάσιμο σφάλμα καὶ στὴν πορεία μας κτυπήσαμε τὴν ἀνθρωπιά, ὑπονομεύσαμε τὶς βασικὰς ἀρχὰς καὶ γίναμε μυρμήγκια φτερωτά;

Τὰ ἐρωτήματα εἶναι βασικά καὶ οἱ ἐμπειρίες πολλὰς φορὲς ἀληθινὰ τραυματικές. Ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀρνηθοῦμε τὴν τεχνολογία ἢ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάπτυξιν καὶ τὶς ἐπιτεύξεις των. Θὰ 'ταν τραγικὸ, θανάσιμο σφάλμα, ἂν, ἀποδοκιμάζοντας τὴν τεχνολογία σὰν παράγοντα ζωῆς στὴν ἐποχὴ μας, δοκιμάζαμε νὰ πάρουμε μιὰ ἀρνητικὴ θέσιν ἐναντι τῶν προβλημάτων καὶ τῶν ἐπιπέξεων τοῦ καιροῦ μας.

Ἡ ἐπιστῆμη καὶ ἡ τεχνολογία ἐλευθέρωσαν τὸν ἄνθρωπον, τουλάχιστον σὲ μερικὰς περιοχὰς τοῦ κόσμου, ἀπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς πείνας, τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς στέρσεως. Παραμένουν ἡ μοναδικὴ ἐλπίς ἀντιμετωπίσεως τοῦ μεγάλου, πιθανὸν κατακλυσμικοῦ, προβλήματος τῆς ἐκρηκτικῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς μας. Ὅμως χρειάζονται θαρραλέα θεώρησις καὶ βασικαὶ ἀνακατατάξεις στὶς σκέψεις μας καὶ στὴν ἱεράρχησιν τῶν ἀναγκῶν καὶ ἐπιδιώξεων. Ἔτσι ἡ διαδικασία τῆς λήψεως ἀποφάσεων ἀπὸ τοὺς managers σὲ ὅποιανδήποτε περιοχὴ δραστηριότητος, εἴτε αὐτὴ εἶναι κυβερνήσις εἴτε εἶναι δημοσία διοίκησις εἴτε εἶναι ἰδιωτικὴ δραστηριότης, παίρνει ἐξέχουσα θέσιν καὶ πρωταρχικὴν σημασίαν στὴν χάραξιν καὶ διαμόρφωσιν τῆς πορείας τῶν ἀτόμων, τῆς κοινωνίας, τῶν ἐθνῶν.

Ζοῦμε σὲ μιὰ περίοδο κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἐθνικὰ ὄρια ἔχουν πάρει ἄλλη μορφή καὶ χαρακτῆρα, ἔχουν καταστῆ πηγὰς ἐπικοινωνίας καὶ συνεχοῦς διακινήσεως τῶν ἰδεῶν ἢ ὁποία εἶναι γρήγορη καὶ ἀμφίδρομος. Ἡ ἀρνήσις, ἡ ἀμφιβολία καὶ ἡ ἀμφισβήτησις εἶναι σημεῖα χαρακτηριστικὰ τῆς ἐποχῆς μας καὶ μᾶς τοποθετοῦν στὰ σταυροδρόμια δυσκόλων, κρίσιμων ἀποφάσεων.

Γιὰ νὰ δοῦμε καὶ νὰ φωτίσωμε τὴν ἀναγκαιότητα καὶ τὴν μεθοδολογία

τῆς Κυβερνητικῆς (Cybernetics), θὰ ἔπρεπε νὰ δοῦμε τὴν διαδρομὴ τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴ γῆ. Τὸ φοβισμένο ἀγρίμι ποῦ πάλευε γιὰ νὰ ἐπιβιώσῃ ἐνάντια στὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀπλᾶ ἀλλὰ δυσεπίλυτα προβλήματα. Ὁ ἄνθρωπος-μονὰς ἐκάλυπτε τὸ ἔργο τοῦ manager, τοῦ ἐργάτου, τοῦ καταναλωτοῦ. Ἡ δημιουργία πρωτογόνων κοινωνικῶν ὁμάδων ἄρχισε νὰ δημιουργῆ προβλήματα κοινωνικῆς συμβιώσεως καὶ συνυπάρξεως, ἐνῶ ἄρχισε νὰ διαφοροποιῆται κάπως ἡ ὁμάς τῆς διοικήσεως. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς φωτιᾶς καὶ τοῦ τροχοῦ ἔδωσε μίαν ὠθησι πρὸς τὰ ἐμπρός, ἀλλ' ἀκόμη ὁ ἄνθρωπος παρέμενε αὐτοδύναμος σ' ὅλες του τὶς ἐκδηλώσεις καὶ ἀνάγκες εἴτε κνηγοῦσε θήραμα, ψάρευε, καλλιεργοῦσε τὴ γῆ ἢ σφυρηλατοῦσε κοντάρια καὶ ἀσπίδες. Ἡ εἰσαγωγή τῆς ἀτμομηχανῆς στὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ μεγάλη βιομηχανικὴ ἐπανάστασι ποῦ ἐπηκολούθησε ἔθεσαν μιὰ βαθειὰ σφραγίδα στὴν ἀνθρωπίνῃ ζωὴ καὶ στὸν τρόπο ἐκφράσεως τοῦ ἀνθρώπου. Γιὰ πρώτη φορὰ κατέστη δυνατὴ ἡ παραγωγή ἀγαθῶν σὲ μεγάλες ποσότητες. Οἱ προϋποθέσεις καὶ τὰ θεμέλια γιὰ τὴν μαζικὴ παραγωγή εἶχαν πλέον τεθῆ. Οἱ καπνοὶ πούβγαιναν ἀπὸ τὶς καπνοδόχους τῶν πλοίων, τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ἐργοστασίων μαρτυροῦσαν πὼς νέες μορφές ζωῆς ἐδημιουργοῦντο καὶ ἔτσι ἀπὸ τὴν ἐργασία, σὰν πρωταρχικὴ δύναμι καὶ παράγοντα παραγωγῆς, ἐρχόμαστε στὸ κεφάλαιο, γιὰ νὰ καταλήξωμε στὴν τεχνολογία.

Σ' αὐτὴ τὴν διαδρομὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχασε κάτι ἀπὸ τὴν ἐλευθερία του καὶ προσδέθηκε σὲ νέες δυνάμεις. Ἔτσι, ἔνεκα τοῦ πολυπλόκου χαρακτῆρος τῆς διαρθρώσεως τοῦ σημερινοῦ μηχανισμοῦ καὶ τῆς διαδικασίας παραγωγῆς, ὁ ἄνθρωπος ἔχασε τὴν γενικὴ θεώρηση τῶν προβλημάτων παραγωγῆς καὶ διαθέσεώς της. Μιὰ νέα τάξι ἐπιστημόνων καὶ τεχνοκρατῶν γεννήθηκε καὶ ἀπέκτησε μεγάλη δύναμι: ἡ τάξι τῶν managers. Ἡ λήψις ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ manager εἶναι ἡ ἐκλογή μιᾶς πορείας ἐνεργείας ἐκ περισσοτέρων τῆς μιᾶς ἐναλλακτικῶν λύσεων. Θεωρεῖται ὡς ἡ πλέον σημαντικὴ ἐνέργεια τοῦ manager, διότι οἱ ἐπιπτώσεις μιᾶς ἀποφάσεως πολλὲς φορές εἶναι ἰδιαιτέρως ἐποικοδομητικὲς διὰ τὸ μέλλον τοῦ ὀργανισμοῦ ποῦ διευθύνει ἢ καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι καταστροφικῶν διαστάσεων.

Ἡ διαδικασία καὶ ὅλος ὁ μηχανισμὸς παραγωγῆς ἐναπόκειται εἰς τὸ δυναμικὸν ἀπασχολήσεως καὶ ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὸν ἐξοπλισμὸν, τὶς ἐγκαταστάσεις καὶ τὶς ἐν γένει παραγωγικὲς δυνατότητες. Ἡ διοίκησις ὁμοῦς εἶναι ἐκεῖνη ἢ ὁποία θὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὰ προϊόντα, τὸν τρόπο διαθέσεώς των στὴν ἀγορά, τὴν τιμὴ πωλήσεως, τὶς χρηματικὲς ἐπενδύσεις, τοὺς τρόπους μεταφορᾶς, τὸ ὕψος τῶν ἀποθεμάτων, τὴν διαδικασία τῆς ἀγορᾶς πρώτων ὑλῶν καὶ τὴν μελέτη καὶ ἀποτίμησις τῆς ἀνταγωνιστικότητος ἐναντι τῶν ἄλλων ὀργανισμῶν. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀποφάσεις ποῦ πέφτουν πάνω στὸν ὄμο τοῦ manager. Στὴν λήψις τῶν ἀποφάσεων ὑπάρχουν πολλὲς ἐναλλακτικὲς λύσεις.

Πολλές απορρίπτονται χωρίς περαιτέρω έπεξεργασία διότι παρουσιάζουν πολλά μειονεκτήματα. "Όμως άλλες χρήζουν περαιτέρω μελέτης. Πολλές φορές ή απόφασι στην όποία καταλήγει ή διοίκηση δέν είναι ή ιδεώδης αλλά ή σκοπιμώτέρα. Είς την προκειμένην περίπτωση ή επιθυμώ να τονίσω μίαν βασικήν διαφοράν ανάμεσα στις ακαδημαϊκές δραστηριότητες και σε εκείνες, οι όποιες σχετίζονται με την παραγωγή προϊόντων και προσφοράν ύπηρεσιών. Οι πρώτες χαρακτηρίζονται — και πρέπει να χαρακτηρίζονται — από έλλειψι συμβιβασμού, ένω οι συμβιβαστικές λύσεις και ή σκοπιμότης στην βιομηχανία, έμπόριον και γενικώτερον είς όλους τους τομείς παραγωγής αγαθών είναι απαραίτητοι και έπιτακτικά, ή δέ λέξι κέρδος δέν είναι μία λέξι κακόηχη ή έξωρρισμένη άλλ' άκρως επιθυμητή.

Οι σκέψεις αυτές μου φέρουν στο νοϋ μιά άλλη ιδέα και έννοια που νομίζω πως όφείλω να σας έπισημάνω. Στα Πανεπιστήμια και σε όλες τις Άνωτάτες Σχολές πολλές φορές ή διδακτική μεθοδολογία και αντιμετώπισι των προβλημάτων οδηγεί σε μιά κατάστασι και μιά μορφή θεωρήσεως των προβλημάτων που θα την ώνόμαζα ακαδημαϊκή άλαζονεία (Scholastic Arrogance). Οι άπόφοιτοι φεύγουν από τις Άνωτάτες Σχολές με την έντύπωσι ότι έχουν τέλειες λύσεις για τέλεια προβλήματα. Οι λύσεις όμως αυτές χρειάζονται τέλειους ανθρώπους για να τις πραγματοποιήσουν, που προφανώς δέν υπάρχουν. Έτσι το μέτρον του έφικτου πρέπει να είναι στην σκέψι και τοποθέτησί μας έναντι των προβλημάτων. Σ' αυτό όμως θα πρέπει να τονίσω πως ή σκοπιμότης και ό συμβιβασμός πρέπει να περιορίζονται μέσα στα πλαίσια που καθορίζονται από τις ήθικες άρχές και αξίες που αποδεχόμαστε. Είναι κάτι βέβαια δύσκολο και το πρόβλημα έχει έπισημανθή πολύ δραματικά από τον John Steinbeck στα δύο του βιβλία «Travel with Charley» και «The Winter of Our Discontent». Η δειλία και ή σκοπιμότης έρχονται πολλές φορές άντάμα (Cowdise and Expediency), όπως ό Steinbeck διακηρύσσει, με την προσπάθεια να συμβιβασθούμε με τις πιεστικές δυνάμεις που δημιουργούν οι νέες συνθήκες παραγωγής και διαβιώσεως. Για την λήψι της σωστής αποφάσεως ό manager δέν μπορεί να στηριχθή σε μαντικές ικανότητες ή διαισθήσεις. Η μαγική δύναμις δέν είναι παραδεκτή στους καιρούς μας, ένω ή έκτη αίσθησις, ή Extrasensory Perception, άκόμη κι αν υπάρχει, περιορίζεται σε λίγα άτομα και ή επίδρασι της στην λήψι των σωστών αποφάσεων δέν έχει άκόμη άποτιμηθή.

Ό manager χρειάζεται πληροφορίες, ένα όλόκληρο σύστημα πληροφοριών, το όποιον θα πρέπει να έχη τα έξής χαρακτηριστικά:

1. Να παρέχη και να κυκλοφορή μόνον τις αναγκαίες πληροφορίες.
2. Να κατευθύνη τις πληροφορίες όπου και όταν χρειάζονται.

"Όταν λείψη ή μεθοδικότης στην συλλογή, έλεγchon, αξιολόγησι και χρησιμοποίησι των πληροφοριακών στοιχείων, τότε παύει ή ύπαρξι ένότητος,

δημιουργούνται κενά και η απόφασι χωλαίνει από πλευράς υποστηρίξεως και τεκμηριώσεως. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής βέβαια έχει πολύ βοηθήσει στην συλλογή, επεξεργασία και αποθήκευσι τών στοιχείων. Όμως ο αναλυτής και ο προγραμματιστής είναι οι δυνάμεις που κινούν το σύστημα, του οποίου η ποιότης τῆς παραγωγῆς θά εξαρτηθῆ από τὴν ποιότητα τῶν πληροφοριῶν. Ἔτσι ὁ ηλεκτρονικός υπολογιστής ἤλθε ὄχι νὰ ὑποκαταστήσῃ τὸν ἄνθρωπο στὴν λύσι τῶν προβλημάτων ἀλλὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰ προβλήματα τὰ ὅποια ὁ υπολογιστής μπορεῖ νὰ χειρισθῆ, ὥστε νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος διαθέσιμο χρόνο νὰ προβληματισθῆ σὲ νέες περιοχές, νέες vistas τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Βέβαια, ὁ ηλεκτρονικός υπολογιστής ἀπετέλεσε τὸν καταλύτην μιᾶς τεχνολογικῆς ἐπαναστάσεως, στὴν ὁποίαν οἱ γνώσεις και οἱ πληροφορίες κατέστησαν ἕνας μείζων τομεὺς τοῦ περιβάλλοντός μας. Καθὼς και σὲ πολλές ἄλλες ἐπαναστάσεις, τεχνολογικές, πολιτικές ἢ κοινωνικές, ἔτσι και στὴν ἐπανάστασι τῶν ηλεκτρονικῶν υπολογιστῶν σημειώθηκαν ὑπερβολές. Δημιουργήθηκαν τέτοιες κατακλυσμικὲς ποσότητες δεδομένων, πὺ κατέστη ἰδιαίτερα δύσκολο νὰ ἀνευρίσκηται και νὰ καθορίζεται τὸ σημαντικὸν και τὸ ἀπαραίτητον.

Ἔτσι και οἱ managers βρίσκονται ὑπὸ τὴν πίεσι αὐτῆς τῆς τεχνολογικῆς ἐπαναστάσεως και ἔχουν ἐξαναγκασθῆ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ἱστορικῶς παραδεδεγμένον και παραδοσιακὸν και νὰ ἀναζητήσουν νέας μεθόδους μέσα σὲ ἕνα συνεχῶς μεταβαλλόμενον περιβάλλον.

Βέβαια, ὑπάρχουν πολλὰ ὑποκειμενικὰ χαρακτηριστικὰ τὰ ὅποια καθορίζουν ἕναν ἰκανὸν manager. Πεῖρα, δυνατότης ἐφαρμογῆς και χρήσεως τῆς γνώσεως, διαίσθησι, ὀραματισμὸς, θάρρος και ἐκτίμησι τοῦ ἐφικτοῦ εἶναι ἐπιθυμητὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ εἶναι δύσκολον νὰ περιγραφοῦν και σὲ πολλές περιπτώσεις νὰ καθορισθοῦν.

Τὰ βασικὰ ὅμως ἐρωτήματα πὺ τίθενται σὲ ἕνα manager εἶναι:

1. Ποῖοι εἶναι οἱ στόχοι και αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ ὀργανισμοῦ τὸν ὅποιον διευθύνει.

2. Ποῖοι θά ἔπρεπε νὰ εἶναι οἱ στόχοι και αἱ ἐπιδιώξεις.

3. Πῶς θά μπορούσαν νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ στόχοι και αἱ ἐπιδιώξεις.

Ἀπὸ τὴν ὀλη τοποθέτησι τοῦ προβλήματος φαίνεται πῶς στὴν διαδικασία τῆς λήψεως τῶν ἀποφάσεων μπαίνει πολὺ πιεστικὸς ὁ παράγων τοῦ χρόνου.

Ὅλα τὰ στοιχεῖα και ἡ πορεία τῆς εἰσορῆς - ἐκροῆς εἶναι τόσο ἀσθηρὰ καθωρισμένα ἀπὸ ἀπόψεως χρόνου, ὥστε ὁ manager νὰ πιέζεται νὰ πάρῃ ἀποφάσεις μέσα σὲ πολὺ περιωρισμένα χρονικὰ περιθώρια. Ἡ διαφορικὴ επεξεργασία τοῦ συστήματος στὸ ὅποιον ἀναφέρεται, ἀκολουθεῖται ἀπὸ μιὰ ὀλο-

κληρωτική θεώρησι. Ἡ ἀνάλυσι καὶ σύνθεσι εἶναι διαδικασίες πού πρέπει νὰ γίνωνται πολὺ γρήγορα καὶ ἀποφασιστικά.

Βέβαια στὸν τόπο μας καθὼς καὶ σὲ ὅλες τὶς ἄλλες κοινωνίες πού ἔζησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν σὲ μιὰ μακρινὴ χρονικὴ διαδρομὴ καὶ ἐπέζησαν κατακλυσμικῶν δυνάμεων εἶναι πιὸ δύσκολο νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ σημασία τοῦ παράγοντος «χρόνος». Ἔτσι διαβλέπω μιὰ δυσκολία πού πρέπει νὰ ξεπερασθῇ.

Πέραν ἀπὸ τὴν χρονικὴν παράμετρον ἀπαιτεῖται καὶ ἡ δυναμικὴ θεώρησι τοῦ προβλήματος τοῦ προγραμματισμοῦ. Ἐνα βασικὸ σφάλμα πού ἔχω διαπιστώσει στὴν χώρα μας εἶναι ὅτι ὁ προγραμματισμὸς πολλῶν δραστηριοτήτων καὶ ἡ διαγραφὴ τῶν προοπτικῶν ἐπιτεύξεως τῶν προγραμματιζομένων σὲ ὠρισμένα χρονικὰ ὅρια, ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν ἀποτίμησι τῶν ὑφισταμένων ἀναγκῶν. Ἡ ἀποτίμησι τῶν ἀναγκῶν σὲ στατικὴ μορφή εἶναι ἐπικίνδυνη, διότι δὲν ἔχει τὴν εὐελιξία πού ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι νέων ἀναγκῶν πού ἀνακύπτουν ἢ δημιουργοῦνται κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο θάθελα νὰ ἐπισημάνω καὶ ὠρισμένες ἐνδημικὲς δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζει εἰς τὴν περιοχὴν τῆς διοικήσεως ὁ σύγχρονος manager. Ἐνῶ αἱ συνθήκαι καὶ τὰ συστήματα παραγωγῆς εἶναι νέα, ἀκόμη διατηρεῖται κάτι τὸ παραδοσιακὸ στὶς πεποιθήσεις μας καὶ σὲ πολλὰς κοινωνίες διατηροῦνται ἱερὰς ἀγελάδες. Καθὼς θὰ ξέρετε, μιὰ πολὺ δύσκολη περιοχὴ δραστηριότητος τοῦ management, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ κρίσι, εὐελιξία, πολιτικότητα καὶ ἄλλα προσόντα, εἶναι οἱ σχέσεις καὶ εἰδικώτερα οἱ διαπραγματεύσεις τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ management διὰ τὰς σχέσεις, συνθήκας ἐργασίας ὡς καὶ διὰ τοὺς μισθοὺς.

Ἐνῶ ἡ συμβολὴ τῶν ἐργατῶν καθίσταται κάθε μέρα μικροτέρα ἐν συγκρίσει μὲ τὴν συμβολὴ τῶν μηχανῶν καὶ λοιπῶν ἐγκαταστάσεων, τῶν ἀπαιτούμενων διὰ τὴν παραγωγὴν, τὸ ὄπλον τῆς ἀπεργίας παραμένει εἰς πολλὰς χώρας εἰς τὰ χέρια τῶν ἐργατικῶν ἐνώσεων. Ἔτσι ἓνας ἀπεργῶν ὁδηγὸς καθηλῶνει καὶ ἀδρανεῖ μιὰ μπουλντόζα, ἡ ὁποία ἐν ἐνεργείᾳ δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον μιᾶς ἑκατοντάδος ἐργατῶν. Τὸ πρόβλημα ἐν προκειμένῳ εἶναι δύσκολο, διότι, καθὼς ἀντιλαμβάνεσθε, ἔχει καὶ τὴν πολιτικὴν του πλευρά. Δὲν παύει νὰ ἀπασχολῇ πολλοὺς οἰκονομολόγους, πολλοὺς πολιτικούς, πολλοὺς κοινωνιολόγους καὶ πολλοὺς μελετητὰς τῶν σχέσεων management - ἐργασίας. Ὁ συνεχὴς αὐτὸς προβληματισμὸς θέτει ὑπὸ δοκιμασίαν καὶ ἀμφισβήτησιν καὶ τὰς παραδοσιακὰς μεθόδους διοικήσεως τῶν Πανεπιστημίων καὶ λοιπῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων. Εἶναι ἓνα δύσκολο πρόβλημα πού θὰ χρειασθῇ πολλὴ συζήτησι καὶ καλὴ θέλησι ἀπὸ κάθε πλευρὰ γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ καὶ ἐπιλυθῇ. Οἱ διαπιστώσεις πού ἀνέφερα ὑποδεικνύουν ὅτι χρειάζεται δυναμικὴ θεώρησι καὶ εὐελιξία στὴν ἀντιμετώπισι τῶν προβλημάτων διοικήσεως. Αὐτὸ ἰσχύει καὶ γιὰ τὶς σπουδές, τὴν ὀργάνωσί των

και τις επιδιώξεις των. Πιστεύω πως σεις και οι καθηγηταί σας θα προβληματισθήτε σοβαρώς με την ανάγκην του εκσυγχρονισμού τῆς ἐκπαιδεύσεως στελεχῶν, managers. Πιστεύω πως θα καταστήτε τὸ πρότυπον και σύστημα ἀναφορᾶς γιὰ ἐκσυγχρονισμό και ἀναγέννησι τῆς Παιδείας μας.

Θᾶθελα νὰ τελειώσω με μιὰ ἱστορία ἀπὸ τὴν Σχολὴ Διοικήσεως Ἐπιχειρήσεων τοῦ Harvard. Σὲ ἓνα σεμινάριο συνεζητεῖτο ἡ περίπτωσις τῆς μεγαλυτέρας ἀμερικανικῆς ἐταιρείας χάλυβος, τῆς U. S. Steel. Ἐνας φοιτητῆς εἶχε τὸν ρόλον τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Chairman of the Board. Τὸ γενικὸν συμπέρασμα τῆς μελέτης ἦταν πως ἡ ἐταιρεία γιὰ νὰ ἐπιζῆσῃ και νὰ ἀναπτυχθῆ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπεκτείνῃ τις δραστηριότητές της σὲ νέες περιοχὲς παραγωγῆς. Diversification ἦταν ἡ λύσις και ἐρωτήθη ὁ φοιτητῆς - Πρόεδρος πως θὰ ἀντιμετώπιζε τὸ θέμα. Ἡ ἀπάντησις του ἦταν ἄμεση: «Ἡ ἐρώτησις εἶναι δύσκολη και βαρειά. Ἔτσι θὰ πάω σπῆτι μου και θᾶχω ἓνα σκληρὸ και δυνατὸ πιετό».

Ἡ κατ' ἐπίφασιν ἀστεία ἀπάντησι τοῦ φοιτητοῦ φωτίζει με ἐπιγραμματικὸ τόνο τις δυσκολίες λήψεως ἀποφάσεων ἀπὸ τοὺς managers, ὅταν μάλιστα πρόκειται εἰδικῶς περὶ χαράξεως γραμμῆς πλεύσεως και προγράμματος μακροχρονίου προοπτικῆς.

Δὲν θέλω βέβαια νὰ σᾶς συστήσω ἢ νὰ συνηγορήσω διὰ τὸν τρόπο ποὺ ἐπροτίθετο νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ πρόβλημά του. Ὅμως δὲν θέλω και νὰ σᾶς ἀποθαρρύνω στὰ πρῶτα βήματά σας στὴν μελλοντικὴ ἀνοδικὴ πορεία σας νὰ ἀποκτήσετε τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια γιὰ ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ὠραῖα ἐπαγγέλματα τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος.

Σᾶς εὐχομαι γειὰ και προκοπή.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ
κ. ΟΡΕΣΤΗ Χ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ἀγαπητοὶ νέοι φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι,

Ἀποτελεῖ παράδοσιν διὰ τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα τῆς χώρας μας ἡ τελετὴ τῆς εἰσδοχῆς τῶν νεοεισερχομένων εἰς αὐτὰ φοιτητῶν.

Κατὰ τὴν τελετὴν αὐτὴν οἱ νέοι φοιτηταὶ δίδουν τὸν ὄρκον τοῦ φοιτητοῦ, τὴν ἐπίσημον δηλαδὴ ὑπόσχεσιν τῆς τηρήσεως τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας συνεπάγεται ἡ ιδιότης τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ πολίτου καὶ ἀκολουθεῖ ἡ χειραψία μετὰ τοῦ Κοσμήτορος, ἡ ἐπισφράγισις δηλαδὴ τῆς τηρήσεως τοῦ δοθέντος ὄρκου.

Ἀγαπητοὶ νέοι φητηταὶ καὶ φοιτήτριαι,

Ἡ ἐπίσημος σημερινὴ εἰσοδὸς σας εἰς τὴν Ἀνωτάτην Βιομηχανικὴν Σχολὴν Θεσσαλονίκης εἶναι ἓνας σημαντικὸς σταθμὸς εἰς τὴν ζωὴν σας. Ἠγωνίσθητε τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πνευματικῆς ἀμίλλης, ἀνεδείχθητε οἱ ἱκανώτεροι καὶ ἀρχίζετε τὴν ἀκαδημαϊκὴν σας σταδιοδρομίαν, σὰς δίδεται πλέον ἡ δυνατότης, μαζὺ μὲ τὰς γνώσεις τὰς ὁποίας θὰ ἀποκτήσετε, νὰ ἀναπτυχθῆτε δημιουργικῶς, νὰ μορφωθῆτε. Μόρφωσις σημαίνει παιδεία καὶ παιδεία σημαίνει ἀγωγή, ἐκπαίδευσις, σημαίνει ὁμως καὶ πολιτισμὸς εἰς τὴν ὑψηλότεραν τοῦ ἔθνους, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἤλθατε εἰς τὴν Σχολὴν.

Τὴν χαρμὸσον αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἐπισήμου εἰσόδου σας εἰς τὴν Σχολὴν εἴθισται ὁ Κοσμητὼρ νὰ ἀπευθύνῃ παραινήσεις καὶ συμβουλὰς διὰ τὰ νέα σας καθήκοντα ὡς ἀκαδημαϊκῶν πολιτῶν. Τὰ καθήκοντα ὁμως αὐτὰ δὲν εἶναι νέα καὶ νομίζω ὅτι, ἐὰν ἐγὼ ἤθελα νὰ σὰς τὰ ὑποδείξω, τοῦτο θὰ ἦτο ὑποτίμησις τοῦ ἔργου τῶν γονέων καὶ τῶν μέχρι χθὲς διδασκάλων σας οἱ ὁποῖοι ἐμόχθησαν διὰ νὰ σὰς καταστήσουν ὑπερηφάνους Ἕλληνας, νέους ἠθικοὺς καὶ καλοὺς χριστιανοὺς, φιλοπόνους μαθητὰς καὶ χρηστοὺς πολίτας.

Ἐπιτρέψατέ μου μόνον νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν σας εἰς ὠρισμένα καίρια — κατὰ τὴν γνώμην μου — σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἄπτονται τῶν ἠῤῥημένων εὐθυνῶν τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζετε πλέον εἰς τὴν νέαν αὐτὴν φάσιν τῆς ζωῆς σας.

Ἐχετε, ἀγαπητοὶ νέοι φοιτηταί, τὸ προνόμιον νὰ εἴσθε τέκνα μιᾶς Πατρίδος ὅπου ἀπὸ αἰώνων ζοῦν ἀδελφωμένοι δύο ἰδέαι: ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδος καὶ ἡ ἰδέα τῆς Ἐρησκείας. Ὅλοι οἱ ἀγῶνες τοῦ ἔθνους μας ἐγένοντο ἀνέκαθεν κρὰ τῶ

Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν ἀγίαν καὶ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν». Μὲ τὰς ἰδέας αὐτὰς ἐμεγαλοῦργησε πάντοτε ἡ Ἑλλάς καὶ κατηύγασε μὲ τὸ οὐράνιον φῶς τῆς τὸν κόσμον δλόκληρον. Σκεφθῆτε λοιπὸν ποῖον θὰ εἶναι τὸ μέγεθος τῆς ἀγνωμοσύνης ἐναντι τοῦ γένους, ἂν σεῖς λησμονήσετε τὸ ἐθνικὸν καὶ ἱστορικὸν σας χρέος.

Δι' ἐσᾶς διανοίγεται σήμερον εὐρύτατον πεδῖον δράσεως. Οὐδέποτε εἰς τὸ παρελθὸν εἶχεν ἡ νεότης τοιαύτας δυνατότητας ἱκανοποιήσεως τῶν σκοπῶν τῆς καὶ ἀναπτύξεως τῆς προσωπικότητός τῆς.

Ἡ σημερινὴ νεολαία, δηλαδὴ ἐσεῖς, εἶσθε καλλίτεροι ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας γενεάν, ὅταν αὐτὴ εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἡλικίαν σας. Ἐχετε περισσοτέραν ἔφεσιν διὰ μάθησιν, κινεῖσθε εἰς εὐρύτερους ὀρίζοντας, φλέγεσθε ἀπὸ ὄρεξιν δι' ἄνοδον, ἔχετε πνευματικὴν ὠριμότητα μεγαλυτέραν, εἶσθε ἕνας κόσμος σκεπτόμενος καὶ προβληματιζόμενος. Ἡ βελτίωσις τῶν μέσων τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ ἀγάπη μὲ τὴν ὁποίαν σᾶς περιβάλλει ἡ Πολιτεία, σᾶς ἔχουν ὀπλίσει μὲ πολλὰς δυνατότητας ἐπιτυχίας τὰς ὁποίας ἐμεῖς εἰς τὰ χρόνια μας δὲν τὰς εἶχαμεν εἰς τὸν βαθμὸν αὐτόν. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐποχὴ δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὴν σημερινήν, μόλις εἰκοσιπέντε χρόνια.

Εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι παρὰ τὰ πλεονεκτήματα ὑπάρχουν σήμερον ὀρισμένοι παράγοντες καὶ προβλήματα ἔντονα τὰ ὁποῖα καθιστοῦν τὴν πορείαν σας δύσκολον καὶ τὸ μέλλον σας ἀβέβαιον. Τὰ ζοῦμε καὶ ἐμεῖς μαζί σας καὶ ἐπιθυμία μας εἶναι νὰ σταθοῦμε εἰς τὸ πλευρόν σας, συμπαραστᾶται σας, διότι ἀπὸ σᾶς περιμένουμε τοὺς αὐριανούς ἡγέτας τοῦ Ἔθνους καὶ τοὺς θεμελιωτὰς τῆς πνευματικῆς ἀκτινοβολίας τοῦ γένους.

Θὰ συναντήσετε ἀσφαλῶς δυσκολίας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς φοιτητικῆς σας ζωῆς, ριχθῆτε ὅμως μὲ πείσμα εἰς τὸν ἀγῶνα, ὁ σκοπὸς εἶναι ὠραῖος καὶ εὐγενικός, παλαίψατε. Ὁ ἀγῶνας σας θὰ φέρῃ τὴν νίκην ἢ μᾶλλον ὁ ἀγὼν εἶναι ἤδη νίκη καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ ἀγωνιστὴς δὲν ἐπιτυγχάνῃ ἐν τῷ συνόλω του τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἀγωνίζεται. Πάντως νικᾷ καὶ μόνον διότι ἀγωνίζεται. Δὲν ὑπάρχει ἀγωνιστὴς ἡττημένος. Τὴν ζωὴν τὴν κατακτᾷ ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἀποφασίσῃ νὰ μὴ νικηθῇ. Ὅσα ἐμπόδια καὶ ἂν παρουσιασθοῦν μπροστὰ σας θὰ τὰ ὑπερπηδήσετε ἀγωνιζόμενοι καὶ ὅσοι βράχοι κι ἂν φράσσουν τὴν πορείαν σας θὰ τοὺς παραμερίσετε. Ὀπλισθῆτε μόνον γερὰ καὶ πιστέψατε εἰς τὸν ἀγῶνα σας. Μὲ ὄπλον τὴν μόρφωσίν σας βαδίσατε πρὸς τὴν κατάκτησιν τῶν κορυφῶν τῆς πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς καὶ πρὸς τὴν κατάκτησιν τῶν ἰδανικῶν τὰ ὁποῖα συνθέτουν μίαν ἀκεραίαν καὶ ὀλοκληρωμένην προσωπικότητα.

Ἡ πίστις αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ εἶναι ξηρὰ καὶ φιλάρεσκος αὐτοπεποίθησις, ἀλλὰ βίωμα. Ἡ δημιουργία μιᾶς καλλιτέρας Ἑλλάδος δὲν εἶναι μόνον ἱστορικὴ ἐπιταγὴ ἀλλὰ σύγχρονος ζωντανὴ πραγματικότης καὶ θὰ ὠφελήσῃ κυρίως ἐσᾶς.

Ἔργασία λοιπὸν καὶ ἀμιλλα, μὲ θέλησιν, ὑπομονὴν καὶ συνέπειαν.

Τέλος, ἀπομένει ἀκόμη κάτι τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ καταπολεμήσετε. Εἶναι ὁ ἀτομισμός, τὸ προαιώνιον ἐλάττωμα τῆς φυλῆς μας. Ζῆτε εἰς μίαν ἐποχὴν κοινωνικῶν ρευμάτων, ὅπου ἔχει ὑποχωρήσει ἡ ἀτομιστικὴ σκέψις· μὴ χάσετε λοιπὸν τὴν εὐκαιρίαν, καλλιεργήσατε τὸ κοινωνικὸν πνεῦμα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπερατομικοῦ, τοῦ συμφέροντος τῆς ὁλότητος εἴτε τῆς κοινωνικῆς εἴτε τῆς πατρίδος.

Αὐτὰς τὰς σκέψεις εἶχα νὰ θέσω ὑπὸ τὴν κρίσιν σας, ὅτι χρειάζεται δηλαδὴ νὰ ζωντανέψετε μέσα στὴν ψυχὴν σας τὴν ἔννοιαν τοῦ χρέους, τῆς ἀληθείας καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης. Μὴ περιμένετε τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ἀγωνισθῆτε ἔστω καὶ μόνοι σας, αὐτὸ περιμένει ἀπὸ σᾶς ἡ πατρίδα μας, ὁ πολιτισμὸς καὶ τὸ μέλλον τῆς ὁποίας ἐξαρθῶνται ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ἱκανότητα ὄλων τῶν πολιτῶν νὰ ἀντιλαμβάνωνται τὰ προβλήματα τοῦ περιβάλλοντός των καὶ νὰ ἔχουν σαφῆ ἀντίληψιν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν θέλησιν των νὰ λαμβάνουν μέρος ἀποτελεσματικῶς καὶ δημιουργικῶς εἰς τὴν διαμόρφωσιν ὑγιоῦς πνευματικῆς, ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς εἰς τὴν χώραν μας.

Καὶ τώρα ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Σχολῆς, σᾶς καλῶ νὰ δώσετε τὸν ὄρκον, τὴν ἐπίσημον ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ τηρήσετε ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας σᾶς ἐπιβάλλει ἔναντι τῆς Σχολῆς ἡ νέα σας ιδιότης τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ πολίτου.

Τὸν ὄρκον θὰ ἀπαγγεῖλη, ἀντιπροσωπεύων ὅλους τοὺς συμφοιτητάς του, ὁ συγκεντρώσας τὴν μεγαλύτεραν βαθμολογίαν, ἐξ ὄλων τῶν νεοεισαχθέντων φοιτητῶν τῆς Σχολῆς. Κατόπιν θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ χειραψία ὡς ἐπισφράγισις τοῦ ὄρκου τὸν ὁποῖον θὰ ἔχετε δώσει.